

Finanční management ve veřejné správě

Management veřejné správy – NP203Zk
Blok 2 - 3

Témata přednášky

- Několik ekonomických pojmů v právním řádu (s potenciálními dopady do veřejné správy)
 - Část I - základní účetní pojmy
 - Část II - pohledávky jako aktivum
 - Část III - úrok
 - Část IV - reálná vs. nominální hodnota

+ několik poznámek k řízení cash flow v insolvencích

K základním zásadám účetnictví

- aktiva x pasiva

- rozvaha (bilance)

- náklady x výnosy

- výkaz zisku a ztrát
(výsledovka)

Bilanční princip a rozvaha

Účetnictví sleduje majetek ze dvou pohledů – druhová struktura a zdroje pořízení

Aktiva jsou položky majetku, které:

- 1) představují pro podnik budoucí ekonomický prospěch
- 2) tento prospěch má podnik plně pod kontrolou (je vlastník)
- 3) očekávání budoucího prospěchu musí být dostatečně spolehlivé a prokazatelné
- 4) položka aktiv je důsledkem operací uskutečněných v minulosti
- 5) položka aktiv musí být spolehlivě ocenitelná

Dva pohledy na strukturu majetku

Aktiva	Pasiva
A. Dlouhodobý majetek	A. Vlastní kapitál
- <i>nehmotný</i>	- <i>základní kapitál</i>
- <i>hmotný</i>	- <i>fondy ze zisku</i>
- <i>finanční</i>	- <i>hospodářský výsledek</i>
B. Krátkodobý majetek	B. Cizí kapitál
- <i>zásoby</i>	- <i>úvěry, půjčky</i>
- <i>pohledávky</i>	- <i>závazky</i>
- <i>peníze</i>	- <i>rezervy</i>
- <i>v hotovosti</i>	
- <i>vklad na běžném účtu</i>	
Aktiva celkem	Pasiva celkem

Úkol 1

- Na kus papíru si zkuste do vyznačit, jak se Vám v rozvaze promítnou následující transakce:
 1. Nákup vybavení kanceláře z vlastních prostředků na bankovním účtu
 2. Nákup nového osobního automobilu financovaný půjčkou od banky
 3. Emise dluhopisů
 4. Převzetí cizí obchodní společnosti (nákup jejích akcií)
 5. Navýšení základního kapitálu („vydání nových vlastních“ akcií a jejich nabídka upisovatelům)

Náklady – výnosy

Náklad - peněžní částka, kterou podnik účelně vynaložil na získání výnosů, tj. použil je k provedení určitého výkonu.

Výnos - peněžní částka, kterou podnik získal z veškerých svých činností za určité období bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejímu inkasu → peněžní ekvivalent prodaných výkonů podniku (výrobků, zboží, služeb).

Hospodářský výsledek - rozdíl mezi výnosy a náklady. → zisk, ztráta.

Vyjádření ve výkazu zisku a ztráty

Účelové - druhové členění nákladů a výnosů

Činnost	Náklady	Výnosy
PROVOZNÍ (50-55; 60-65)	<ul style="list-style-type: none">• Spotřebované nákupy (materiál, energie ...)• Služby (opravy a udržování, cestovné, přepravné ...)• Osobní náklady (mzdy, SZP)• Daně a poplatky• Odpisy• Jiné provozní náklady	<ul style="list-style-type: none">• Tržby za vlastní výkony (výrobky a služby) a zboží• Aktivace (vnitropodnikové služby)• Jiné provozní výnosy (prodej majetku)
FINANČNÍ (56-57; 66-67)	<ul style="list-style-type: none">• Finanční náklady (úroky, bank. poplatky, pojistné)• Tvorba rezerv	<ul style="list-style-type: none">• Finanční výnosy (přijaté dividendy, úroky, nájemné)
MIMOŘÁDNÁ (58; 68)	<ul style="list-style-type: none">• Mimořádné náklady (manka a škody)	<ul style="list-style-type: none">• Mimořádné výnosy (přebytky majetku, náhrady mank a škod)

Účetní odpisy

Účetní odpisy majetku vyjadřují, jakým způsobem je majetek v průběhu času opotřebováván.

Jde o předpoklad opotřebování majetku – stanoveno na základě „odborného“ odhadu, aby účetnictví podávalo věrný a poctivý obraz skutečnosti.

Společnost vytváří „odpisový plán“

Účetní odpisy odlišujte od daňových odpisů

Odpisy časové – majetek se odepisuje podle času

Příklad s chybou (najděte chybu 😊):

1. listopadu 2012 pořídíme a ihned zařadíme do užívání automobil v hodnotě **300 000 Kč** a podle odpisového plánu společnosti budeme **odepisovat 30 měsíců**.

Rok	Účetní odpis	Výpočet
2012 – 2 měsíce	20 000 Kč	$(300\,000 / 30) * 2$ (11/2012 + 12/2012)
2013 – 12 měsíců	120 000 Kč	$(300\,000 / 30) * 12$ (1 – 12/2013)
2014 – 12 měsíců	120 000 Kč	$(300\,000 / 30) * 12$ (1 – 12/2014)
2015 – 12 měsíců	40 000 Kč	$(300\,000 / 30) * 4$ (1 – 4/2015)
CELKEM – 30 měsíců	300 000 Kč	

Odpisy výkonové – odepis dle výkonu, např. jednotek výroby

Příklad:

Účetní jednotka pořídila a zařadila do užívání stroj v pořizovací ceně **5 000 000 Kč** a s tímto strojem je schopna za dobu životnosti stroje vyrobit **500 000 kusů výrobků**. Odepis za jeden vyrobený kus je tedy **10 Kč** ($5\,000\,000 / 500\,000$).

Rok / Počet vyrobených kusů	Účetní odepis	Výpočet
2012 – 10 000 ks	100 000 Kč	$(5\,000\,000 / 500\,000) * 10\,000$
2013 – 100 000 ks	1 000 000 Kč	$(5\,000\,000 / 500\,000) * 100\,000$
2014 – 200 000 ks	2 000 000 Kč	$(5\,000\,000 / 500\,000) * 200\,000$
2015 – 150 000 ks	1 500 000 Kč	$(5\,000\,000 / 500\,000) * 150\,000$
2016 – 40 000 ks	400 000 Kč	$(5\,000\,000 / 500\,000) * 40\,000$
CELKEM – 500 000 ks	5 000 000 Kč	

ČÁST II – Pohledávky jako aktivum

- Pohledávka představuje nárok na zaplacení určité částky
- Pohledávka je aktivum
- Pohledávky lze postupovat (není-li to smluvně či zákonem zakázáno)
- Pohledávky lze rozdělit (není-li to smluvně či zákonem zakázáno)

Úkol 2

Subjekt A vlastní pohledávku za subjektem B v nom. výši 100 tis. Kč. Tuto pohledávku postoupí na subjekt C za 50% nominální hodnoty.

Jak vysokou má subjekt C pohledávku za subjektem B?

Jak vysokou pohledávku má po této transakci subjekt A za subjektem C?

Úkol 2 (řešení)

	A	B	C
1.	100 za B	100 vůči A	-
2.	50 za C	100 vůči C	100 za B 50 vůči A

Úkol 3

Subjekt A vlastní pohledávku za subjektem B v nom. výši 200 tis. Kč. Tuto pohledávku rozdělí na dvě pohledávky o stejné hodnotě. První polovinu postoupí na subjekt C za 50% nominální hodnoty, druhou polovinu postoupí za 75% nom. hodnoty na subjekt D.

Jak vysokou má subjekt C pohledávku za subjektem B?

Jak vysokou pohledávku má po této transakci subjekt A za subjektem C a D?

Jak vysokou pohledávku má subjekt D a za kým ji má?

Úkol 3 (řešení)

	A	B	C	D
1.	200 za B	200 vůči A	-	-
2.	50 za C 75 za D	200 vůči C a D (solid.) popř. 100 vůči C 100 vůči D	100 za B 50 vůči A	100 za B 75 vůči A

Úkol 4

Subjekt A vlastní pohledávku za subjektem B v nom. výši 100 tis. Kč. Tuto pohledávku postoupí na subjekt C za 50% nominální hodnoty. Subjekt C ovšem měl před tím za subjektem A pohledávku ve výši 200 tis. Kč a tak namísto toho, aby uhradil subjektu A za postoupenou pohledávku za subjektem B, její cenu započítá vůči své pohledávce za subjektem A.

Zbývající část své pohledávky za subjektem A převedl subjekt C na subjekt B (za nominální hodnotu).

Jak vysokou pohledávku má nyní subjekt C za subjektem B?

ČÁST III - Obecně k úroku

- Výnosy ze zapůjčení peněžních prostředků jsou obecně označovány jako úrok (Rejnuš, 2016)
- Různé teorie úroku:
 - 1. Klasická teorie úrokových sazeb**
 - 2. Úroková teorie likvidity**
 3. Úroková teorie zapůjčitelných fondů
 4. Úroková teorie racionálního očekávání, atd.

Klasická teorie úrokových sazeb

- Spojena se jmény Eugena Böhm-Bawerka (brněnský rodák) a Irwinga Fishera
- Vychází z předpokladu, že lidé preferují běžnou okamžitou spotřebu před spotřebou budoucí, tzv. hledisko časové preference
- Klasická teorie tak chápe úrok jako „odměnu za čekání“

Časová preference

Volba: rozhodnete se pro 1 mil. Kč za pět let nebo pro 900 tis. dnes?

- časová preference je subjektivní
- ovlivňována ekonomickými i neekonomickými faktory

Úroková míra

- časová preference (čistý úrok)
- inflace
- riziková přirážka

- dopady „úrokových stropů“

Úroky v soukromém právu

- Smluvní úrok (autonomie vůle)
- Úrok z prodlení (smlouva/regulace)
- od 1.1.2014 nař. vl. č. 351/2013 Sb.
- § 2 – „*Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů.*“

Úkol 5

- Dlužník měl k 31.12. 2013 uhradit částku 100.000,- Kč. Ve smlouvě nebyly dohodnuty úroky z prodlení. Svůj závazek splnil až k 31.3.2015. Jaká byla výše úroku z prodlení?

Úkol 5 (řešení)

- Prodlení od 1.1. 2014
- $100.000 \times 0.0805 = (8.050/365) = 22,055$ za den prodlení
- Celkem 455 dní prodlení
- Celkem cca 10.034,- Kč

Úkol 6

- Dlužník měl k 31.12. 2013 uhradit částku 200.000,- Kč. Ve smlouvě byly dohodnuty úroky z prodlení ve výši 10% měsíčně. Svůj závazek splnil až k 31.3.2015. Jaká byla výše úroku z prodlení?

Úkol 6 (řešení)

- Prodlení od 1.1. 2014
- Celkem 15 měsíců prodlení
- $200.000 \times 0.1 = 20$ tis. za měsíc prodlení
- Celkem 300.000 Kč

ČÁST IV - Reálná vs. nominální hodnota

- Současná hodnota budoucích příjmů (cash flow, CF)
- hodnotíme vliv inflace na hodnotu peněz
- vyjádření hodnoty korun t_1 v korunách t_0)

Reálná vs. nominální hodnota

- $reálné\ CF = \frac{nominální\ CF}{(1+i)^n}$

- CF = cash flow
- i = očekávaná míra inflace
- n = počet let

Úkol 7

Vzali jste si hypotéku. Po 30 letech splácení (na konci 30. roku) dostanete „bonus“ ve výši 100.000,- Kč

Jaká je hodnota 100.000,- Kč za třicet let v současných korunách?

Vycházíme z předpokladu 2% roční inflace.

Úkol 7 (řešení)

-
- $\frac{100.000}{(1,02)^{30}} = \text{cca } 55.207,- \text{ Kč}$

Úkol 8

Vyhráli jsme v loterii 1 mil. USD s tím, že tuto částku dostaneme ve dvou splátkách, po pěti letech polovinu a na konci 10. roku druhou polovinu. Předpokládaná míra inflace je 2%. Nyní nepočítejte s tím, že byste částku dokázali jinde zúročit. Já je současná hodnota celkové částky, kterou dostanete?

Úkol 8 (řešení)

-
- $\frac{500.000}{(1,02)^5} = \text{cca } 452.865 \text{ USD}$
- $\frac{500.000}{(1,02)^{10}} = \text{cca } 410.174 \text{ USD}$
- Celkem cca 863.039 USD

Insolvenční řízení z pohledu cash flow

- řešení úpadku dlužníka
 - oddlužení
 - reorganizace
 - konkurz
- poměrné uspokojování věřitelů
- druhy pohledávek:
 - Zajištěné
 - Nezajištěné
 - Za majetkovou podstatou
 - Atd.

Úkol 9

Do ins. řízení jste přihlásili nezajištěnou pohledávku ve výši 100.000,- Kč a zajištěnou pohledávku (na nemovitosti) ve výši 500 tis. Kč.

Po odečtení všech nákladů budou nezajištěné pohledávky uspokojeny ve výši 8%. Vaše zajištěná pohledávka bude uspokojena ve výši 60%. Kolik získáte celkem?

Trvalo-li insolvenční řízení 5 let a vy prostředky získáte až na konci 5. roku, jaká bude jejich hodnota v současných korunách?

Vycházíme z očekávané inflace ve výši 2%.

Otázky?

Děkuji za pozornost

JUDr. Johan Schweigl, Ph.D.

Johan.Schweigl@law.muni.cz